

Jarmo Riihinen
Telefon 08-508 28 820
jarmo.riihinen@miljo.stockholm.se

Till
Miljö- och hälsoskyddsnämnden

MOTION AV PER ANKERSJÖ (C) OM STADENS ÅTGÄRDER FÖR ATT UPPNÅ MILJÖKVALITETS- NORMERNA AVSEENDE PARTIKLAR (PM 10)

Remiss från Kommunstyrelsen

Förslag till beslut

- 1 Godkänna förvaltningens förslag till yttrande på motionen

Gunnar Söderholm

Gustaf Landahl

Sammanfattning

Per Ankersjö (c) skriver i en motion till Kommunstyrelsen att staden bör intensifiera sitt arbete med att uppnå miljö kvalitetsnormerna för inandningsbara partiklar. Ankersjö föreslår att stadens ska arbeta för att stadens egna bilar använder alternativ till dubbdäck senast 2010, samt att Kommunfullmäktige utser en styrgrupp för arbetet med miljö kvalitetsnormerna.

Miljö kvalitetsnormen för inandningsbara partiklar, PM 10, överskrids på tiotals gator i Stockholms innerstad samt utmed större trafikleder till centrala Stockholm. Den främsta orsaken till de höga halterna av grova partiklar är vägtrafiken, och särskilt fordon med dubbdäck.

Olika tänkbara åtgärder mot PM 10 har föreslagits av regeringen. I Stockholm har bara vissa av de föreslagna åtgärderna vidtagits: informationsarbete om dubbdäckens betydelse, dammbindning och uppvaktning av regeringen.

Miljöförvaltningen ser det som angeläget att fler åtgärder vidtas för att få ner partikelhalterna i Stockholm. Förvaltningen ser det som viktigt att försöken med

dammbindning fortsätter och permanentas. Trafikkontoret bör också utreda om det finns lämpliga åtgärder inom parkeringspolitikens område för att minska personbilstrafiken.

När det gäller förslaget att staden ska arbeta för att den egna bilparken använder alternativ till dubbdäck senast 2010 anser förvaltningen att de rekommendationer gällande vinterdäck som finns i upphandlingsguiden och reseråden skulle kunna ersättas av en vinterdäckspolicy för staden.

Motionären föreslår att Kommunfullmäktige ska utse en styrgrupp för arbetet med att nå miljökvalitetsnormerna. Förvaltningen anser att behoven av politisk styrning av arbetet är väl tillgodosedda med nuvarande organisation.

Bakgrund

Per Ankersjö (c) skriver i en motion till Kommunstyrelsen (se bilaga 1) att staden bör intensifiera sitt arbete med att uppnå miljökvalitetsnormerna för inandningsbara partiklar, PM 10. Ankersjö föreslår att:

1. Stadens ska arbeta för att den egna bilparken använder alternativ till dubbdäck senast 2010.
2. Kommunfullmäktige utser en styrgrupp för arbetet med att uppnå miljökvalitetsnormerna, bestående av representanter från alla partier i kommunfullmäktige.

Motionen har remitterats till Miljö- och hälsoskyddsnämnden samt Trafik- och renhållningsnämnden. Miljöförvaltningen har fått förlängd svarstid till den 30 maj 2008.

MILJÖKVALITETSNORMEN FÖR PM 10 ÖVERSKRIDS I STOCKHOLM

Miljökvalitetsnormen för PM 10 överskrids på tiotals gator i Stockholms innerstad samt utmed större trafikleder till centrala Stockholm. Miljökvalitetsnormen för dygnsmedelvärde överskrids när värdet 50 mikrogram per kubikmeter har överskridits mer än 35 gånger under ett kalenderår. Till och med den 21 april i år hade 50 mikrogram per kubikmeter överskridits 54 dygn på Hornsgatan, 47 dygn på Sveavägen och 43 dygn på Norrlandsgatan. Det innebär således att miljökvalitetsnormen redan överskridits på alla tre nämnda gator.

Den främsta orsaken till de höga partikelhalterna är vägtrafiken. Den dominerande källan i stadsmiljön för grova partiklar (PM 10) är slitage mellan däck och vägbana, och studier visar att det är främst fordon med dubbdäck som orsakar de höga halterna av de grövre partiklarna. Om dubbdäcksandelen vintertid skulle kunna minskas med 10 procent skulle halterna av PM 10 vid torrt väderlek minska med omkring 10 mikrogram per kubikmeter. För närvarande använder cirka 70 procent av stockholmarna dubbade vinterdäck.

REGERINGENS ÅTGÄRDSPROGRAM MOT PM 10

Regeringen fastställde den 9 december 2004 ett åtgärdsprogram för att nå miljö kvalitetsnormen för PM 10 i Stockholm. Åtgärdsprogrammet innehöll följande åtgärder:

Åtgärder som behöver vidtas	Ansvarig myndighet eller kommun
1) Åtgärder för att informera om hälsokonsekvenserna av höga partikelhalter och de negativa effekterna av dubbdäcksanvändning	Vägverket, Naturvårdsverket, Länsstyrelsen i Stockholms län och kommunerna i Stockholms län
2) Åtgärder inom parkeringspolitikens område för att minska personbilstrafiken och öka framkomligheten inom Stockholms kommun	Stockholms kommun
3) Åtgärder vad gäller de parkeringsavgifter som tillämpas vid myndigheters och kommuners arbetsplatser i Stockholms län, för att minska personbilstrafiken	Myndigheter och kommuner med arbetsplatser i Stockholms län
4) Åtgärder för att minska halterna av partiklar i de delar av vägnätet där det finns risk för extremt höga halter	Vägverket och kommunerna i Stockholms län
5) Åtgärder för att öka kunskaperna om olika belägningsmaterials benägenhet att bilda PM 10 samt hur halkbekämpning med tvättad stenkross och olika metoder för barmarksrenhållning påverkar halterna av PM 10	Vägverket och kommunerna i Stockholms län
6) Åtgärder för att öka kunskaperna om bidrag till PM 10-halterna från fartyg, arbetsmaskiner och småskalig fastbränsleeldning	Energimyndigheten, Naturvårdsverket, Vägverket, Sjöfartsverket, Länsstyrelsen i Stockholms län samt kommunerna i Stockholms län

STADENS ARBETE GÄLLANDE PM 10

Efter att regeringen fastställt sitt åtgärdsprogram dröjde implementeringen av åtgärderna i Stockholm. Med anledning av detta beslöt Miljö- och hälsoskyddsnämnden den 26 april 2005 att hemställa till Kommunstyrelsen att genomföra åtgärder mot PM 10. Kommunstyrelsen gav den 15 juni 2005 Stadsledningskontoret i uppgift att leda arbetet med att ta fram förslag på åtgärder, vilket ledde till att Stadsledningskontoret presenterade ett förslag. Kommunstyrelsen fattade sedan den 14 december 2005 beslut om genomförandet av åtgärderna.

Det av Kommunstyrelsen beslutade programmet innehöll följande fysiska åtgärder:

- Informationskampanj till medborgarna om dubbdäcksanvändning.
- Utvidgade försök med kalciummagnesiumacetat (CMA).
- Uppvaktning av regeringen angående ny lagstiftning för användning av dubbdäck.

Om man jämför detta beslut med regeringens fastställda åtgärdsprogram kan man se att det i stadens beslut saknas ”Åtgärder inom parkeringspolitikens område för att minska personbilstrafiken och öka framkomligheten inom Stockholms kommun”. Trafikkontoret har dock under vintern 2008 meddelat Miljöförvaltningen att åtgärder inom parkeringspolitikens område ska behandlas i samband med en parkeringsstrategi för staden.

När det gäller de av Kommunstyrelsen beslutade åtgärderna har åtgärder vidtagits. Det har genomförts flera informationskampanjer om dubbdäckens negativa påverkan på partikelhalterna. Bland annat delades hösten 2007 informationsmaterial ut till alla länets hushåll samt till försäljare av däck.

Trafikkontoret intensifierade under vintern 2005/2006 försöken med dammbindning till att omfatta innerstadens mest trafikerade gator och infarter där boende och arbetande utsätts för höga partikelhalter. Efter problem med halkbildning avbröts dock försöket tillfälligt. Trafikkontoret har till vintern 2007/2008 erhållit ny spridarutrustning och försöken med CMA har därefter återupptagits på Sveavägen och Hornsgatan.

Staden och länsstyrelsen har uppvaktat regeringen om att lokalt förkorta påbudstiden för vinterdäck. Vägverket har motsatt sig detta med hänvisning till att det blir krångligt med lokala regler om vinterdäcksperiod.

REKOMMENDATIONER FÖR STADENS EGNA FORDON OCH RESOR

När det gäller stadens egna bilar finns det inget förbud mot att upphandla eller använda fordon med dubbdäck. I stadens upphandlingsguide för fordon och transporter, som är en rekommendation, anges dock att däck skall vara dubbfria.

Även i stadens reseråd, som gäller trafiksäkerhets- och miljöaspekter på resor i tjänsten i Stockholms stad, anges att odubbade vinterdäck ska användas av miljö- och hälsoskäl.

Förvaltningens synpunkter

Miljöförvaltningen ser det som angeläget att fler åtgärder vidtas för att miljö kvalitetsnormerna klaras i Stockholm. Detta gäller såväl normen för PM 10 som för kvävedioxid.

Förvaltningen bedömer att användningen av dubbdäck är den viktigaste orsaken till höga halter av PM 10, och därför vore det angeläget med åtgärder för ökad övergång från

dubbade vinterdäck till odubbade friktionsdäck. Miljö- och hälsoskyddsnämnden har vid sitt sammanträde den 17 april 2007 tagit ställning emot en avgift på dubbdäck och därför bör andra åtgärder sökas för att minska dubbdäcksanvändningen. En tänkbar åtgärd är att lokalt förkorta påbudstiden för vinterdäck.

Förvaltningen ser det som viktigt att försöken med dammbindning fortsätter och att testerna så snart som möjligt utvidgas till ordinarie verksamhet som omfattar alla de vägsträckor där miljökvalitetsnormen för PM 10 överskrids och där människor vistas.

Det är också angeläget att Trafikkontoret utreder om det finns lämpliga åtgärder inom parkeringspolitikens område för att minska personbilstrafiken. Biltrafiken till och från Stockholms innerstad har för övrigt redan minskat med cirka 20 procent i och med permanentningen av trängselavgifterna.

När det gäller förslaget att staden ska arbeta för att den egna bilparken använder alternativ till dubbdäck anser förvaltningen att de rekommendationer gällande vinterdäck som finns i upphandlingsguiden och i reseråden skulle kunna ersättas av en policy för staden. På så sätt skulle det bli tydligare att dubgade vinterdäck endast får användas i undantagsfall för stadens resor och transporter.

Motionären föreslår även att Kommunfullmäktige ska utse en styrgrupp för arbetet med att nå miljökvalitetsnormerna. Miljö- och hälsoskyddsnämnden har tillsyn över arbetet med att klara miljökvalitetsnormerna och ansvarar således för den politiska bevakningen av stadens arbete. Förvaltningen anser att behoven av politisk styrning av arbetet med miljökvalitetsnormerna är väl tillgodosedda med nuvarande organisation.

Slut

Bilagor

Bilaga 1 Motion av Per Ankersjö (c) om stadens åtgärder för att uppnå miljökvalitetsnormerna avseende partiklar (PM 10) |